

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” • CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE LITERE
DEPARTAMENTUL DE LITERATURĂ COMPARATĂ
DOCTORAT ȘTIINȚIFIC ÎN DOMENIUL FILOLOGIE

Norman Mailer: „The White Negro.” Context
cultural și literar

REZUMAT

COORDONATOR:

PROF. UNIV. DR. ȘTEFAN BORBÉLY

DOCTORAND:

DEMETER OANA

CLUJ-NAPOCA

2013

CUPRINS

INTRODUCERE	6
CONTEXT CULTURAL: PERSPECTIVE	24
OBSERVAȚII PRELIMINARE	25
ANII 1950 SAU „LUNGII ANI ȘAIZECI”	25
CRIZELE IDENTITĂȚII: FEMININ ȘI MASCULIN	42
FEȚELE REBELIUNII	58
1957 – UN „AN-CHEIE”	66
CARE CULTURĂ?	73
ANII '50 PRIN LENTILA RĂZBOIULUI RECE	80
SE ZVONEȘTE UN INAMIC. RĂZBOIULUI RECE CA „RĂZBOI IMAGINAR”	82
„CRUCEA” ȘI „BOMBA”: NOUL NAȚIONALISM AMERICAN	91
O SOCIETATE FRAGILĂ: „EPOCA ANXIETĂȚII”	98
ISTORIOGRAFIA CA ARHEOLOGIE. NOTE PENTRU O POLITICĂ A (RE)LECTURII	108
ISTORIOGRAFIA CA ARHEOLOGIE	109
„THE WHITE NEGRO”: TREI CONTEXTE DE ENUNȚARE	118
NOTE PENTRU O POLITICĂ A (RE)LECTURII	129
NORMAN MAILER: „THE WHITE NEGRO”	141
CARE AUTOR, CARE OPERĂ?	142
FUNCȚIA AUTOR	147
NORMAN MAILER: „OMUL-ȘI-OPERA”. BIOGRAFIA CA LENTILĂ HERMENEUTICĂ	149
UN FEL DE BIOGRAFIE	151
CONTAMINARE ȘI OROARE: ANII 1950 ȘI „CULTURA DE MASĂ”	161
„THE WHITE NEGRO”: BEAT, POP ȘI „POST-”	176
„THE WHITE NEGRO”: INTELECTUALII ȘI PUTEREA	214
„THE WHITE NEGRO” ÎN DISSENT. OBSCENITATE, CENZURĂ ȘI LIBERĂ EXPRESIE	215
„SFÂRȘITUL OBSCENITĂȚII”	230
„THE WHITE NEGRO” ÎN ADVERTISEMENTS FOR MYSELF	235
„THE WHITE NEGRO” CA DOCUMENT POLITIC	243
HIPSTERUL CA „EXISTENȚIALIST AMERICAN.” O LECTURĂ CONTEXTUAL-ISTORICĂ	251
HIP – O CONȘTIINȚĂ RADICALĂ?	267
REGÂNDIND „THE WHITE NEGRO”	281
ANEXE ȘI BIBLIOGRAFIE	292
ANEXA I.	293
ANEXA II.	294
ANEXA III	296
BIBLIOGRAFIE	299

Cuvinte-cheie: Norman Mailer, „Negrotei alb,” hipster, cultura Războiului Rece, epoca nucleară, Școala de la Frankfurt, „intelectualii new yorkezi,” cultură de masă, generația Beat, „lungii ani șaizeci,” contracultura americană, Noua Stângă americană, postmodernism, politica (re)lecturii, parodie, etnicitate, evreitate.

Rezumat:

Două nume sunt conținute în titlul tezei de față. Unul este Norman Mailer, celălalt este „The White Negro,” titlul eseului pe care scriitorul american îl publica în toamna anului 1957 în revista stângistă *Dissent*, una dintre numeroasele publicații culturale înființate în anii de după al Doilea război mondial de către renumiții intelectuali ai așa-numitului grup de intelectuali new yorkezi, cunoscut totodată drept „mulțimea de la *Partisan Review*,” după numele prestigioasei publicații înființate în 1934 de William Phillips și Philip Rahv ca alternativă la *New Masses*, revista platformă a Partidului Comunist American.

Ulterior, în 1959, eseu este recuperat de progenitorul său pentru a fi integrat, laolaltă cu alte publicații, ficționale și non-ficționale, în volumul compozit *Advertisements for Myself*. Nu în ultimul rând, în 1984, alături de alte texte iconice ale anilor șaizeci, „The White Negro” este introdus de editorii Judith Clavir Albert și Stewart Edward Albert în volumul antologic *The Sixties Papers: Documents of a Rebellious Decade*, această apariție oficializând statutul „Negroteiului alb” de text-cult al fenomenului contraculturalist. Deși în spațiul românesc „The White Negro” este mai puțin cunoscut publicului, cel puțin în comparație cu alte texte semnate de Norman Mailer, în special romane ale autorului care au beneficiat de traduceri în limba română, eseu rămâne, probabil, unul dintre cele mai controversate texte din literatura americană publicate în a doua jumătate a secolului XX.

Încă de la prima apariție, scurtul eseu, nu mai lung de 9.500 de cuvinte, a reușit să incite imaginația critică a intelectualilor epocii, cărora cu trecerea timpului și multiplicarea disciplinelor academice li s-au succedat noi și noi cohorte de critici, așa încât dispunem astăzi de o exegeză pe cât de abundentă pe atât de... neconvingătoare. În aceste puncte de suspensie își găsește justificarea și lucrarea de față. Căci, în pofida diversității lecturilor și a perspectivelor de lectură nu consider că avem o interpretare consistentă a eseului, prin aceasta înțelegând o consistență a eseului cu el însuși ca materialitate textuală înscrisă cultural și istoric. Contribuția lucrării de față la exegeza lui Norman Mailer constă, așadar, în abordarea istoricizantă asupra „Negroteiului alb.” Ca atare, primele două capitole ale tezei își propun să re-creeze peisajul cultural, social și politic din America anilor 1950-1960, oferind totodată un

cadru teoretic pentru discutarea fenomenului prin excelență eterogen și pluralist pe care astăzi îl cunoaștem drept contracultura americană.

Din perspectiva modelului de periodizare adoptat, demersul de față se situează în continuitatea altor studii de referință din literatura de specialitate, studii cum sunt, de pildă, *Freedom Summer* (1988) al lui Doug McAdam, *The Spirit of the Sixties: Making Postwar Radicalism* (1997) al istoricului James J. Farrell, ori colecția monografică *The Sixties: From Memory to History* (1994) editată de David Farber. În contra-tendinței de a asocia începutul „anilor șaiszeci” cu înființarea grupării Students for a Democratic Society (SDS) în 1962 ori cu emergența spontană a Mișcării pentru Liberă Expresie în campusul Universității Berkeley în 1964, studiul de față împărtășește perspectiva adoptată în lucrările mai-sus citate, și anume că atât fenomenul contraculturalist cât și transformările culturale din anii 1960, care au coincis cu emergența postmodernismului american, pot fi înțelese numai în contextul mai amplu al istoriei americane de după al Doilea război mondial.

Teza rezistă tentației de a subsuma „The White Negro” culturii Războiului Rece, iar aceasta din cel puțin două motive. Mai întâi, pentru că refuză impulsul reduționist de a filtra cultura unei întregi decade printr-o lentilă unică, dată în acest caz de ciudata beligeranță americano-sovietică. În al doilea rând, deoarece din perspectiva studiului de față înscrierea cultural-istorică a „Negroteiului alb” vizează nu atât o perioadă cât un moment de pasaj: trecerea dinspre conservatorismul cultural al anilor cincizeci înspre radicalismul anilor șaiszeci, dinspre retorica antitotalitaristă a mai vechilor radicali înspre retorica „eliberării” promovată de grupările contraculturaliste, dinspre abstracționismul politic al Vechii Stângi înspre strategiile de protest anti-disciplinar elaborate în anii șaiszeci de noul radicalism politic. Un accent deosebit cade pe modul în care „The White Negro” se înscrie în această trecere, care, chiar acceptând riscul reduționismului inerent oricărui tip de generalizare, poate fi descrisă ca o trecere dinspre cultura generativă a Războiului Rece înspre „cultura regenerativă” a anilor șaiszeci, așa cum este sugerat în eseu „Forever Young: Insurgent Youth and the Sixties Culture of Rejuvenation” (2002) al jurnalistului Peter Braunstein.

Acestea sunt câteva dintre argumentele care fundamentează credința studiului de față că plasarea eseului „The White Negro” în contextul său istoric nu este o opțiune, ci o necesitate. Cel puțin sub acest aspect lucrarea subscrie la noțiunea centrală a Noului Istorism, recunoscând textul ca produs al epocii în care a fost creat. Ceea ce nu înseamnă a citi „Negroteiul alb” ca expresie a „spiritului” unei epoci. Înseamnă doar a recunoaște textul în materialitatea sa cultural-istorică, în calitatea sa de produs al și la intersecția unor forțe multiple. Acest mod de a formula problema indică deja două tendințe inerente demersului de

față, dintre care prima, deja menționată, constă în privilegierea perspectivei istorice, în vreme ce a doua constă în comutarea atenției dinspre autor înspre text ca enunț determinat. În măsura în care rămâne fidel acestor tendințe, demersul pe care îl propun se delimitează simultan de practica lecturii „strânse” (*close reading*) a Noilor Critici și de lecturile inevitabil diminuante furnizate în abordările de tip monografic unde legătura programatic asumată dintre „autor” și „creație” lasă loc unității nechestionate dintre biografic și bibliografic.

Cazul aparte pe care Norman Mailer pare să îl constituie sau, mai bine spus, cazul aparte în care a fost constituit Norman Mailer prin recursul neobosit al criticilor la notorietatea ce aureolează personalitatea extrem de colorată și de publică [*sic!*] a autorului, a încurajat abordările critice tributare categoriei „omul-și-opera.” Astfel, până prin anii 1980 exegeza abundă în titluri reprezentative genului, cum sunt, de pildă, *The Structured Vision of Norman Mailer* (Barry H. Leeds, 1969), volumele colective *Norman Mailer: the Man and His Work* (Robert F. Lucid, 1971) sau *Will the Real Norman Mailer Please Stand Up* (Laura Adams, 1974), monografiile *Norman Mailer: A Critical Study* (Jean Radford, 1975), *Mailer and the Times of His Time* (Jonathan Middlebrook, 1976) sau, mai simplu, *Norman Mailer* publicat de Richard Poirier în 1972, după ce Richard Foster Jackson publicase un micro-studiu eponim în 1968. În toate situațiile citate *numele* autorului ajunge, într-un fel sau altul, să se superimpună incursiunilor critice în *opera* autorului. În continuitatea acestora pot fi adăugate și studii critice relativ recente, ca *Mailer's America* publicat de Joseph Wenke în 1987, dar și, într-o oarecare măsură, *Norman Mailer: An American Aesthetic* pe care Andrew Wilson îl publica în 2008. Fără excepții notabile, în cadrul acestor abordări eseul este fie citit și interpretat ca expresie a personalității autorului, fie redus la funcția poetică pe care o deține în contextul mai amplu constituit de *opera* autorului.

Născută din nemulțumirea față de situația curentă a „Negroteiului alb,” lucrarea de față a fost concepută și ca gest critic restitativ – restitativ nu autorului sau unui anumit sens, ci restitativ eseului însuși ca materialitate textuală, ca enunț generat într-un context cultural-istoric determinat. Perspectiva istoricizantă pe care abordarea de față o propune asupra „Negroteiului alb” este în mare măsură tributară lui Michel Foucault și *arheologiei* sale ca metodă de investigație istorică. Simultan cu această (re)vizitare organizată a „Negroteiului alb,” lucrarea își propune să expună limitele sau, din contră, absența lor la nivelul perspectivelor de lectură prezentate, urmărind ca în felul acesta să disloce discursul critic asupra „Negroteiului alb.”

Se poate argumenta, așa cum o facem în al treilea capitol al lucrării, că în paralel cu îndelungul proces prin care „Negroteiul alb” a fost transformat în obiect și integrat cunoașterii

hermeneutice a avut loc un alt proces, și anume (re)construirea eseului însuși, iar aceasta chiar în interiorul discursului critic care ne mediază astăzi accesul la semnificația „Negroteiului alb.” Din această perspectivă, demersul de față poate fi văzut și ca o tentativă de a schița un cadru pentru o politică a (re)lecturii „Negroteiului alb.” Lucrarea acordă atenție modului în care eseul lui Mailer a participat la un dialog cultural mai amplu, urmărind, cu semnul de ipoteză de lucru, măsura în care este plauzibil să vedem eseul însuși, cel puțin sub aspectul central – (re)conceptualizarea hipsterului ca „Negrotei alb” – ca un act de (re)citire și, posibil, rescriere a unor texte anterioare, o rescriere înțeleasă, însă, în termenii intertextualității. Procesul prin care Norman Mailer purcede la deconstruirea și reconstruirea hipsterului ca „Negrotei alb” se sprijină pe o constantă delimitare a propriului construct teoretic, nu doar de ceea ce am numit „hipsterul istoric” sau „enciclopedic,” ci deopotrivă de alte reprezentări textuale ale hipsterului. Cu alte cuvinte, o abordare istoricizantă a „Negroteiului alb” implică și o muncă de dezambiguizare a conceptului de „hipster” în forma în care este refasonat de Mailer.

Se poate argumenta că asistăm în „The White Negro” la o practică parodică de tip postmodern. Cu o diferență: în cazul de față, parodia devine mai curând o strategie critică de a reflecta în mod ironic asupra prezentului, în același timp istoricizându-l. (Re)citind „Negroteiul alb” nu putem ignora efectul istoric creat prin poziționarea în raport cu fenomenul descris: apariția hipsterului ca „existențialist american” din contracțiile istoriei secolului XX. În sprijinul ideii că avem a face în „The White Negro” cu o practică parodică asumată, studiul semnaleză faptul că simultan cu procesul de reconstruire a hipsterului, însăși sintagma de „Negrotei alb” este epurată de alte semnificații cultural-istorice, pentru a fi remodelată într-o identitate radicală într-un moment în care una dintre preocupările intelectualității americane de stânga viza absența unei opoziții viabile, o absență direct racordată de unii comentatori culturali la dezintegrarea avangardei artistice. Din această perspectivă, studiul avansează de la ideea că tocmai maniera în care textul lui Mailer uzează și în același timp abuzează de anumite stereotipuri și mituri rasiale necesită o re-considerare atentă.

Sub acest aspect lucrarea de față observă că bună parte din (re)lecturile critice performate asupra eseului pot fi, cu o formulă oximoronică și parțial tributară lui Umberto Eco, integrate paradoxalei categorii a *suprainterpretărilor-limitative*. Îi datorăm lui Eco faptul de a fi intuit că noțiunile de „exces” și „limită” în practica interpretativă nu se exclud reciproc, mai exact faptul că un exces de interpretare poate foarte bine să se sprijine pe o perspectivă de lectură din start limitată, indiferent că această limitare e dată de metoda de lectură în favoarea căreia optează criticul sau de poziționarea teoretică a acestuia pe spectrul disciplinelor

academice. Această observație decurge din constatarea unei predispoziții pentru un anumit tip de lectură, o predispoziție care pare să se manifeste cu mai mare predilecție în cadrul departamentelor de Studii de gen și Studii Afro-americane sau „studii negre” (*Black studies*) cum au început să fie redenumite după domolirea febrei corectitudinii politice care a cuprins mediul universitar american în anii nouăzeci.

Asistăm în aceste situații la strategii interpretative în același timp excesive, prin distanța la care interpretul pare să se situeze în relație cu textul, și reduționiste, prin tiparul aplicat materialității textuale. Sub aspect critic, studiul semnaleză și provoacă o formă de reduționism care pare să fie un produs direct al intenției cititorului, acea *intentio lectoris* care în loc să intre în jocul dialectic cu intenția textului (sau *intentio operis*) se disociază de aceasta, atunci când nu i se substituie. Exegeza de care dispunem asupra „Negroteiului alb” pare să reflecte în formă exagerată tendința mai generală a criticii literare începând cu anii șaizeci, ilustrând în mod exemplar deplasarea atenției critice, înregistrată odată cu emergența teoriilor receptării, dinspre categoria autorului ca instanță privilegiată în decodificarea mesajului textual înspre cea a cititorului. Această deplasare devine problematică în momentul în care este transpusă într-o practică interpretativă care se sustrage oricăror reguli ce ar putea impune limitele necesare jocului hermeneutic. Așa cum se argumentează în lucrare, examinarea „îndelungatei receptări” a eseului dă la iveală extraordinarul proces de inversiune hermeneutică prin care de la „regăsirea” autorului (și a intențiilor sale) în *operă* s-a ajuns la oglindirea narcisică a cititorului (și a premiselor sale) în text. Retrospectiv, destinul „Negroteiului alb” pare să se joace între exact aceste extreme.

Astfel, cel de al patrulea capitol, intitulat „Norman Mailer: „The White Negro,” unde titlul are tocmai funcția de a prefigura perspectiva predilect bio-bibliografică ce a caracterizat abordările de tip monografic – abordări care luate în ansamblu constituie ceea ce am numit primul discurs critic asupra „Negroteiului alb” – propune o perspectivă distinctă asupra eseului prin inserarea și examinarea lui în cadrul dezbaterii asupra culturii de masă care a dominat climatul intelectual cincizecist. Primele lecturi critice ale eseului sunt luate mai curând ca pretext pentru a oferi ceea ce am numit „Un fel de biografie.” Căci deși „The White Negro” este protagonistul acestei lucrări, statutul lui Norman Mailer de „intelectual Hip” sau „Pop” cum a mai fost numit, derivând nu mai puțin din marginalitatea asumată în raport cu grupul intelectualilor new yorkezi, nu a făcut ca activitatea sa critică să fie mai puțin racordată la marile dezbateri ale intelectualității americane postbelice. Această poziție de *insider-outsider* este în parte responsabilă și pentru caracterul atât de descumpănitor al „Negroteiului

alb,” un text care în limbajul cel mai popular a participat la marile dezbateri ale așa-numitei intelectualități *highbrow*.

Indiferent dacă acceptăm sau nu erijarea intelectualilor ca grup hegemonic în societatea americană postbelică așa cum propune Andrew Ross în *No Respect: Intellectuals and Popular Culture* (1989), rolul de procurori ai culturii pe care figuri emblematice ale intelectualității radicale americane și l-au asumat în anii de după război nu poate fi ignorat. În vreme ce reprezentanții națiunii și organizațiile antrenate în hora McCarthyistă au pus în practică politica de îngrădire (*containment policy*) urmărind agenți „subversivi” infiltrați în administrația americană și în corpul social, intelectualitatea radicală și-a dus propria cruciadă împotriva culturii populare, ale cărei forme și stiluri amenințau să colonizeze formele și stilurile „culturii înalte” și să corupă cultura națională. Subcapitolul „The White Negro”: Beat, Pop și „post-” expune modul în care atât dezbaterile asupra culturii de masă – noua vogă intelectuală care culmina în 1957 cu publicarea *Mass Culture: The Popular Arts in America*, imensa monografie apărută sub îngrijirea sociologilor Bernard Rosenberg și David Manning White, – cât și critica „hedonismului pop” (*Pop hedonism*) elaborată de Daniel Bell în *The Cultural Contradictions of Capitalism* (1976) reflectă, în grade diferite și cu reliefările de rigoare, tensiunile și reticența care au însoțit tranziția de la modernism la postmodernism, mai exact dinspre estetica puristă apărută de sensibilitatea modernistă înspre formele hibride și mozaicurile stilistice cultivate de noua sensibilitate postmodernă. De remarcat sub acest aspect este faptul că hipsterul resemantizat de Mailer ca „Negrotei alb” se menține în discursul hibridității, același discurs în cadrul căruia s-au purtat și dezbaterile asupra culturii de masă. Deși nu își epuizează semnificația în cadrul acestui discurs, „The White Negro” poate fi văzut ca un participant ironic la discursul culturii de masă. Subîntinsă de narațiunea metisajului cultural, hibriditatea fenomenului Hip explorat de Mailer în „The White Negro” nu mai constituie o sursă de anxietate intelectuală, ci devine o sursă generatoare de noi forme, forme în măsură să submineze stabilitatea sistemului. Rarisim trasată în exegeza eseului, distincția dintre „Hip” și „hipster” este, dacă nu esențială, cel puțin importantă. Căci în vreme ce hipsterul ca „Negrotei alb” semnalează o nouă antropologie, „Hip,” la fel ca „Beat,” „Pop” și „post-” traduce o nouă sensibilitate culturală, una de inspirație nietzscheană.

Cel de al cincilea capitol avansează de la premisa că pe măsură ce această nouă sensibilitate este articulată în „The White Negro,” eseul însuși se articulează polemic împotriva conservatorismului cultural și împotriva „normalității” coercitive din societatea americană postbelică. Analizând contextul cultural în care apare eseul lui Mailer, capitolul dă curs ipotezei de a vedea „The White Negro” ca un participant activ la lupta intelectualității

radicale cu mecanismele cenzurii. În pofida semnelor de liberalizare din societatea americană postbelică, nevoia de cenzură și-a găsit un suport ideologic în isteria anticomunistă alimentată de spionita McCarthyistă. Din această perspectivă lucrarea ține cont de faptul că după ce în toamna anului 1957 „The White Negro” apărea în *Dissent*, o ediție independentă a eseului a fost publicată sub îngrijirea City Lights Books, editura care în urma procesului de obscenitate intentat lui Lawrence Ferlinghetti pentru publicarea și distribuirea volumului *Howl și alte poeme* stabilise scriitorii generației Beat ca reper nu doar pe harta legală a statului California, ci și în conștiința populară americană. Deși nu a antrenat consecințe legale, „The White Negro” nu a trecut neobservat în cercul intelectualilor de la *Dissent*, atrăgând totodată reacții ostile din partea intelectualilor afro-americani dată fiind supralicitarea sexualității negre în resemantizarea hipsterului ca „Negrotei alb.” Dar după cum se argumentează în lucrarea de față, redefinind hipsterul ca „Negrotei alb,” Mailer expune, în paralel cu substratul biologic al politicilor segregacioniste din Sudul american, segregacionismul sexual reclamat și asigurat de cenzorii *establishment*-ului, atât la nivel social cât și cultural.

Reconceptualizarea societății americane postbelice ca „societate de masă” în mentalitatea intelectual-radicală a epocii, un fenomen la care teoreticienii Școlii de la Frankfurt transplantați pe sol american în 1934 și-au adus incontestabilul aport și care în cazul sociologului C. Wright Mills culmina cu publicarea trilogiei intelectuale formată din *The New Men of Power* (1948), *White Collar* (1951) și *The Power Elite* (1956), a antrenat, pe lângă o ferventă critică a conformismului intelectual, renegocierea relațiilor de putere dintre centru și margini. Din această perspectivă, lucrarea examinează modul în care Norman Mailer, mai apropiat de ethosul din Greenwich Village decât de cel din Manhattan, și-a adus în „The White Negro” propria contribuție la lupta intelectualității radicale cu puterea – reprezentată în acest caz de Statul centralizat, – opunând letargiei și conformismului societății *Square* o formulă existențială alternativă sintetizată în conceptul *Hip*. Contestarea „Centrului” – politic (liberal), social (*middleclass/square*) și intelectual (consensual) – se articulează în „The White Negro” pe măsură ce eseul se constituie ca prescripție pentru o opoziție marginală și pe măsură ce hipsterul, resemantizat ca „existențialist american” (*American existentialist*), se conturează ca identitate radicală împotriva forțelor totalitariste din societatea americană. Din această perspectivă, lucrarea înscrie și examinează eseul lui Mailer în cadrul unui dialog cultural mai amplu pentru a expune modul în care „The White Negro” se constituie într-un prospect pentru o cultură creativă și non-represivă. Așa cum se demonstrează în penultimul capitol intitulat „The White Negro”: intelectualii și puterea,” (re)citit în *Advertisements for Myself*, „Negrotei alb” se rostuiește mai puțin ca o teză rasială și mai curând ca un *cri de*

coeur împotriva obsedantului deceniu al anilor 1950, un strigăt comparabil denunțului ditirambic pe care Allen Ginsberg îl lansa în *Howl* împotriva materialismului, militarismului și conformismului sufocant al culturii americane sub guvernarea capitalismului corporatist.

Contestarea *normalității* postbelice devine și mai explicită odată cu prelucrarea psihopatiei ca element al identitarului Hip. Conceptualizarea hipsterului ca „psihopat” în „The White Negro” își găsește fundamentul teoretic în distincția pe care Robert Lindner o făcea în studiul *Rebel Without a Cause: The Hypnoanalysis of a Criminal Psychopath* (1944) între *psychotic* – individul tarat, victima sistemului care internalizând agresiunea lumii exterioare ajunge, fie într-un institut mental, fie să se sinucidă – și *psychopat*, o personalitate produsă tot de sistem, dar a cărui agresiune internalizată este orientată înspre exterior. Explicit menționat în „The White Negro,” Lindner a fost numai unul dintre avocații nonconformismului „sănătos” în anii de după război. Teoria psihanalitică tradițională, freudianismul așa-zis ortodox, a fost treptat înlocuită de o psihologie umanistă la elaborarea căreia au participat nu doar întemeietorii celei de-„a treia forțe” (*Third Force Psychology*) – Gordon Allport, Carl Rogers, Abraham Maslow, Rollo May și James Bugental – ci, de pe poziții diverse, critici sociali ca Erich Fromm și Paul Goodman. Admițând diferențele, rămâne acordul acestora cu privire la funcția social utilă a disidenței, rebeliunii și nonconformismului. Sub acest aspect teza analizează modul în care prin resemnatizarea hipsterului ca „proscris psihic” (*psychic outlaw*), „The White Negro,” laolaltă cu texte iconice alte generației Beat, se lasă înscris în ceea ce am numit discursul *devianței* sau al *ex-centricității*, cultivat de intelectualitatea contraculturală a perioadei.

Sub titulatura „Regândind „The White Negro,”” capitolul conclusiv al lucrării realizează o trecere în revistă a (re)lecturilor performate asupra eseului în zona Studiilor de gen, Studiilor iudaice și a Studiilor afro-americane. Luate în ansamblu, aceste lecturi ale eseului constituie ceea ce am numit al doilea discurs critic asupra „Negroteiului alb,” discurs ce pare să fi solidificat semnificația „Negroteiului alb” în zona fără de ieșire a „transgresivului,” „rasismului” și „sexismului.” Întrucât o discuție despre apartenența sau non-apartenența literaturii lui Mailer la problematica, dacă nu indefinibilă, categorie a literaturii evreiești americane ar fi riscat să monopolizeze cercetarea, relația dintre evreitatea lui Mailer și scrierile sale nu a constituit un obiectiv în cadrul studiului de față. Statutul de *outsider* pe care și l-a cultivat în relație cu reputatul grup al intelectualilor (evrei) new yorkezi scindează opiniile critice, Mailer fiind văzut când ca „esențialmente” unul dintre marii scriitori evrei americani ai generației sale, plasat în compania lui Saul Bellow, Bernard Malamud și Philip Roth, când ca cel mai puțin evreu dintre scriitorii evrei americani. Există în

cazul (re)lecturilor etnicizante cel puțin un aspect major care merită apreciere: imaginea „Negroteiului alb” este retrasă de sub lupa corectitudinii politice pentru a fi în schimb interpretată ca tentativă de remasculinizare a corpului evreu masculin prin distrugerea asocierii istorice a corpului bărbătesc evreu cu neputința, slăbiciunea, feminitatea și impotența corpului holocaustian.

Chiar și la o examinare superficială devine limpede că „Negrotei alb” tinde să fie citit și citat în mod ritualic ca exemplu clasic de identificare inter-rasială (*interracial identification*), ca încă un caz de „fetișism rasial” ori „negrofilie.” Disconfortul critic este suscitată de idealizarea estetică și de investirea erotică a corpului afro-american, un disconfort căruia încă din 1961 James Baldwin îi dădea glas în „The Black Boy Looks at the White Boy,” eseu publicat în *Esquire* în contrareplică la „The White Negro.” Propunerea pe care o avansează capitolul final este că sexualizarea corpului afro-american în „The White Negro” urmărește *nu* să perpetueze stereotipuri rasiale, ci să le deconstruiască prin propriile mijloace. Se poate vorbi, cel puțin sub aspectul sexualității, de o tratare parodică a stereotipurilor rasiale. În nonconformitatea sa anatomică, hipsterul ca „Negrotei alb” încarnează refuzul total al identificării. Un marginal în mai mare măsură decât un minoritar, el este nici-alb-nici-negru, un „Negrotei alb,” o identitate imposibil de reprezentat prin intermediul categoriilor convenționale, dar și o identitate care, tot printr-un gest de apropiere parodică semnalează distrugerea dualismului alb/negru, iar aceasta chiar pe măsură ce metafora „Negroteiului alb” este golită în „The White Negro” de mai vechile conținuturi istorice. În felul în care este prelucrată de Mailer, metafora „Negroteiului alb” este epurată atât de semnificația cu care a intrat în limbaj, aceea de nume atribuit „copiilor leopard” – acei copii africani a căror piele prezenta depigmentări datorate albinismului, dar atribuite unei presupuse și temute interracialități, și prezentați pe post de curiozități anatomice, un soi de *mirabilia* din secolele colonialismului – cât și de semnificația de „unchi Tom” pe care o avea în anii 1950.

Concluzia la care ajunge cercetarea de față este că duplicitatea textului lui Mailer, un text ironic și mai atent construit decât s-a crede la o primă vedere, este unul dintre factorii care au făcut „The White Negro” atât de vulnerabil la critica justițiară practică în numele dreptății rasiale și de gen. Argumentele de la care lucrarea avansează sunt că în mișcarea corectitudinii politice au fost uitate lecții importante. De pildă aceea de a face distincția dintre autor și subiectul enunțului, aceea de a citi înainte de a eticheta, sau, putem spune, aceea de a experiența înainte de a esențializa, dar și, cel mai important, aceea că pentru a contesta un anumit tip de discurs este nevoie să ieși din categoriile aceluia discurs. În alte cuvinte, pentru a provoca astfel de constructe culturale precum rasa ori genul – iar aici intră în joc învățătura lui

Foucault asupra practicii discursive ca loc de manifestare a puterii – este necesar ca acestea să fie provocate chiar în interiorul sistemelor disciplinare ale culturii în care sunt produse și normalizate. Astfel, una din contribuțiile majore ale lucrării de față este aceea că încearcă, dacă nu să scoată „The White Negro” din starea sa de „normalitate,” cel puțin să o bulverseze prin resituarea și (re)citirea eseului la confluența forțelor particulare ale contextului său cultural-istoric de producție.